

A1 Topaic 14
10 Tá brón orm!
Scribhneoireacht

2

10 Tá brón orm!

Le múineadh:

- Am a shocrú, áit a shocrú agus aontú leis an socrú sin, nó an socrú a dheimhniú.

3

Bileog
Tá brón orm!

4

Tá brón orm!

- Seo ríomhphost a scríobh Caitriona chuig Peadar.
- Scríobh focal amháin atá oiriúnach i ngach bearna.

5

Tá brón orm!

Cuir Gaeilge ar an bhfoclóir seo a leanas ar dtús:

• Thank you	• August
• Invitation	• playing (ceol)
• Cough	• I hope
• free	• weekend
• in the office	

6

Tá brón orm! - Freagraí

• Thank you	• Go raibh maith agat
• Invitation	• cuireadh
• Cough	• casacht
• free	• saor
• in the office	• san oifig

7

Tá brón orm! - Freagraí

- August
- playing (ceol)
- I hope
- weekend
- Lúnasa
- ag seinm
- Tá súil agam
- deireadh seachtaine

8

Tá brón orm!

- Léigh an ríomhphost a scríobh Cairtriona chuig Peadar.
- Scríobh focal amháin atá oiriúnach i ngach bearna.
- Ná bí buartha muna dtuigeann tú gach rud sa téacs.
- Is féidir leat buille faoi thuairim a thabhairt faoin gciall atá le rudaí a bhfuil deacrachtaí acu leat.

9

Tá brón orm!

A. Focail:

Go raibí _____ (1) agat ar an chuid seo chug an seisiún san oíche amárach. Tá mé buartha ach ní bheadh mé saor. Tá _____ (2) agus cearrbhach orm le scríobh. Tá mé féin ag obair gach ní mar is mé ar an bhfadhb seo. B'fhéidir, is dóigheán atá ag obair dom arís san oíche seo. Thá si nuair a bhí sé ag an am. _____ (3) ní a cís agus is sí sin _____ (4) arís. Ní _____ (5) Cuirim: sear amárach ach an oiread mar bheadh tréimh saor agat i bhfad. Bheadh cluiche bálbainneach agat i rúdlann Dá Súil. Bheadh na dhéirí. Anois is breá agat leat an do na pláiné go dtéann i ndeire a hoidé agus anois bheadh si ag dul go dté an _____ (6) le carde. Ciall na _____ (7) arís b'fhéidir.

An ríomhphost is áir ar an _____ (8) is de Lúnasa? Bheadh mé sin. Cuirim: agus cís na cís ag dul chug _____ (9) san Oíche. An ghrá atá a bheadh ag seim. Ar _____ (10) b'fhéidir go raibí si arís an ghrá sin. Ní bheadh? Tar isteach Tá teideal breise agat. Tógáil an cheicchoime ar a hoidé ach b'fhéidir le cís ar a sí si _____ (11) in áir na an Oíche - b'fhéidir agus cís _____ (12) agam sear ná. Tá síil agam go raibí si atáil leat.

Cuirim: mé gach oí ag an _____ (13) seachtaine.

Carina

10

• A Pheadair,
 • Go raibh **maith** (1) agat as an chuireadh chuig an seisiún san oíche amárach. Tá mé buartha ach ní bheidh mé saor. Tá **slaghdán** (solúbtha) (2) agus casachtach orm le seachtain. Tá mé fós ag obair gach lá mar tá mé an-ghnóthach san oifig. Scéal fada... tá Siobhán atá ag obair liom anseo san oifig tinn. Thit sí nuair a bhí sí ag imirt leadóige. **Ghortaigh/Bhris** (3) sí a cos agus tá sí san **ospidéal/otharlann/leaba** (4) anois.

11

• Ní **bheidh** (5) Cormac saor amárach ach an oiread mar beidh traenáil sacair aige tráthnóna. Beidh cluiche tábhachtach aige i nGaillimh Dé Sathairn. Beidh mo dheirfiúr Áine sa bhaile ag tabhairt aire do na páistí go dtí leath i ndiaidh a hocht agus ansin beidh sí ag dul go dtí an **phictiúrlann** (solúbtha) (6) le cairde. Gabh mo **leithscéal** (7) arís faoi seo.
 • An mbeidh tú saor ar an **séú** (solúbtha) (8) lá de Lúnasa?

12

• Beidh mé féin, Cormac agus cúpla cara ag dul chuig **ceolchoirm** (9) san Olympia. An grúpa Altan a bheidh ag seinm. Ar **mhaith** (10) leat dul linn? Is maith leat an grúpa sin, nach maith? Tar linn! Tá ticéad breise agam. Tosóidh an cheolchoirm ar a hocht ach buailfidimid le chéile ar a sé sa **bhialann** (11) in aice leis an Olympia – beidh dinnéar agus cúpla **deoch** (12) againn roimh ré. Tá súil agam go mbeidh tú ábalta teacht.

13

- Cuirfidh mé glaoch ort ag an **deireadh** (13) seachtaine.
- Caitríona

14

Tá brón orm!

- Anois léigh an ríomhphost amach líne ar líne.

A Phost

Ói cáil... (1) agairt an t-ádhmáire...
 an t-ádhmáire... Tá mé buartha ach ní bheidh mé saor...
 ... (2) agairt an t-ádhmáire... Tá mé buartha...
 ... (3) agairt an t-ádhmáire... Tá mé buartha...
 ... (4) agairt an t-ádhmáire... Tá mé buartha...
 ... (5) agairt an t-ádhmáire... Tá mé buartha...
 ... (6) agairt an t-ádhmáire... Tá mé buartha...
 ... (7) agairt an t-ádhmáire... Tá mé buartha...
 ... (8) agairt an t-ádhmáire... Tá mé buartha...
 ... (9) agairt an t-ádhmáire... Tá mé buartha...
 ... (10) agairt an t-ádhmáire... Tá mé buartha...
 ... (11) agairt an t-ádhmáire... Tá mé buartha...
 ... (12) agairt an t-ádhmáire... Tá mé buartha...
 ... (13) agairt an t-ádhmáire... Tá mé buartha...
 Caitríona

15

- A Pheadair,
- Go raibh maith agat as an chuireadh chuig an seisiún san oíche amárach.
- Tá mé buartha ach ní bheidh mé saor.
- Tá slaghán agus casachtach orm le seachtain.
- Tá mé fós ag obair gach lá mar tá mé an-ghnóthach san oifig.
- Scéal fada... tá Siobhán atá ag obair liom anseo san oifig tinn.

16

- Thit sí nuair a bhí sí ag imirt leadóige.
- Ghortaigh sí a cos agus tá sí san ospidéal anois.
- Ní bheidh Cormac saor amárach ach an oiread mar beidh traenáil sacair aige tráthnóna.
- Beidh cluiche tábhachtach aige i nGaillimh Dé Sathairn.
- Beidh mo dheirfúr Áine sa bhaile ag tabhairt aire do na páistí go dtí leath i ndiaidh a hocht agus ansin beidh sí ag dul go dtí an phictiúrlann le cairde.

17

- Gabh mo leithscéal arís faoi seo.
- An mbeidh tú saor ar an séú lá de Lúnasa?
- Beidh mé féin, Cormac agus cúpla cara ag dul chuig ceolchoirm san Olympia.
- An grúpa Altan a bheidh ag seinm.
- Ar mhaith leat dul linn?
- Is maith leat an grúpa sin, nach maith?

18

- Tar linn! Tá ticéad breise agam.
- Tosóidh an cheolchoirm ar a hocht ach buailfidimid le chéile ar a sé sa bhialann in aice leis an Olympia – beidh dinnéar agus cúpla deoch againn roimh ré.
- Tá súil agam go mbeidh tú ábalta teacht.
- Cuirfidh mé glaoch ort ag an deireadh seachtaine.
- Caitriona

19

Tá brón orm!

- Cuir líne faoi na briathra éagsúla agus scríobh aimsir na mbriathra in aice leo:
- MO don Mhodh Ordaitheach,
- AC don Aimsir Chaite,
- AL don Aimsir Láithreach agus
- AF don Aimsir Fháistineach.

20

- A Pheadair,
- Go raibh maith agat as an chuireadh chuig an seisiún san oíche amárach.
- **Tá** ^(AL) mé buartha ach **ní bheidh** ^(AF) mé saor.
- **Tá** ^(AL) slaghdán agus casachtach orm le seachtain.
- **Tá** ^(AL) mé fós ag obair gach lá mar **tá** ^(AL) mé an-ghnóthach san oifig.
- Scéal fada... **tá** ^(AL) Siobhán atá ag obair liom anseo san oifig

21

- **Thit** ^(AC) sí nuair a **bhí** ^(AC) sí ag imirt leadóige.
- **Ghortaigh** ^(AC) sí a cos agus **tá** ^(AL) sí san ospidéal anois.
- **Ní bheidh** ^(AF) Cormac saor amárach ach an oiread mar **beidh** ^(AF) traenáil sacair aige tráthnóna.
- **Beidh** ^(AF) cluiche tábhachtach aige i nGaillimh Dé Sathairn.
- **Beidh** ^(AF) mo dheirfiúr Áine sa bhaile ag tabhairt aire do na páistí go dtí leath i ndiaidh a hocht agus ansin **beidh** ^(AF) sí ag dul go dtí an phictiúrlann le cairde.

22

- **Gabh** (MO) mo leithscéal arís faoi seo.
- **An mbeidh** (AF) tú saor ar an séú lá de Lúnasa?
- **Beidh** (AF) mé féin, Cormac agus cúpla cara ag dul chuig ceolchoirm san Olympia.
- An grúpa Altan a **bheidh** (AF) ag seinm.
- Ar mhaith leat dul linn?
- Is maith leat an grúpa sin, nach maith?

23

- **Tar** (MO) linn! **Tá** (AL) ticéad breise agam.
- **Tosóidh** (AF) an ceolchoirm ar a hocht ach **buailfidh** (AF) le chéile ar a sé sa bhialann in aice leis an Olympia – **bheidh** (AF) dinnéar agus cúpla deoch againn roimh ré.
- **Tá** (AL) súil agam go mbeidh tú ábalta teacht.
- **Cuirfidh** (AF) mé glaoch ort ag an deireadh seachtaine.
- Caitriona

24

MO don Mhodh Ordaitheach

- **gabh**
- **tar**

AF don Aimsir Fháistineach

- **beidh**
- **ní bheidh**
- **an mbeidh**
- **tosóidh**
- **cuirfidh**
- **buailfidh**

AC don Aimsir Chaite

- **thit**
- **bhí**
- **ghortaigh**

AL don Aimsir Láithreach

- **tá**

25

Tá brón orm!

Déan iarracht na briathra éagsúla a chur in abairtí nua, nó ceisteanna a chumadh astu.

26

Bileog

Féilte na Gaeilge

27

Féilte na Gaeilge

- Léigh na fógraí seo a leanas.
- Is fógraí iad d'fhéilte móra na Gaeilge, ach níl na sonraí ar fad iontu.
- Tá cuid de na sonraí in easnamh ar do bhileog agus tá sonraí in easnamh ar bhileog do pháirtnéara.

28

Féilte na Gaeilge

- Líonaigí isteach an t-eolas ar fad sna fógraí le chéile.
- Is trí cheisteanna a chur ar a chéile a líonfaidh tú na bearnaí ar bhur mbileoga.
- Féach ar na fógraí ar feadh nóiméad nó dhó agus ansin scríobh amach na ceisteanna a bheidh uait chun an tasc a chur i gcrích.

29

Féilte na Gaeilge

- Mar shampla:
- Cathain a bheith?
- Cén t-am a thosaíonn?
- Cén áit a mbeidh?

30

Féilte na Gaeilge

- Oireachtas na Gaeilge - Oireachtas na Samhna
• *Gaelic League annual festival*
- Scoil Merriman - Scoil an tSamhraidh
• *The Summer School*
- Seachtain na Gaeilge - Céilí mór
• *Irish week*

31

Féilte na Gaeilge - Freagraí A

- Oireachtas na Gaeilge - Oireachtas na Samhna
 - Cathain a bheith Oireachtas na Samhna?
 - Cén áit a mbeidh Oireachtas na Samhna?
- Scoil Merriman - Scoil an tsamhraidh
 - Cén t-am a thosaíonn Scoil Merriman?
 - Cén áit a mbeidh Scoil Merriman ?
- Seachtain na Gaeilge - Céilí mór
 - Cén t-am a thosaíonn an Céilí mór?
 - Cén áit a mbeidh an Céilí mór?

32

Féilte na Gaeilge - Freagraí A

Oireachtas na Gaeilge
Oireachtas na Samhna
1 - 3 Samhain 2013
Ag tosú ar 9.00 a.m.
Cill Airne, Co. Chiarraí

Tá níos mó eolais ar fáil ar
<http://www.antoireachtas.ie/>

33

Féilte na Gaeilge - Freagraí A

Scoil Merriman
Scoil an tsamhraidh

14 - 18 Lúnasa 2013

Ag tosú ar **10:00 am**

Lios Dúin Bhearna,
Co an Chláir

Tá níos mó eolais ar fáil ar
<http://www.merriman.ie/index.ga>

34

Féilte na Gaeilge - Freagraí A

Seachtain na Gaeilge
Céili mór

7 Márta 2013

Ag tosú ar **8:00 pm**

Má Nuad, **Co. Chill Dara**

Tá níos mó eolais ar fáil ar
<http://snag.ie/>

35

Féilte na Gaeilge – Freagraí B

- Oireachtas na Gaeilge - Oireachtas na Samhna
 - Cén t-am a thosaíonn Oireachtas na Samhna?
 - Cén áit a mbeidh Oireachtas na Samhna?
- Scoil Merriman - Scoil an tsamhraidh
 - Cathain a bheith Scoil Merriman?
 - Cén áit a mbeidh Scoil Merriman ?
- Seachtain na Gaeilge - Céilí mór
 - Cathain a bheith an Céilí mór?
 - Cén áit a mbeidh an Céilí mór?

36

Féilte na Gaeilge - Freagraí B

Oireachtas na Gaeilge
Oireachtas na Samhna

1 - 3 Samhain 2013

Ag tosú ar **9:00 am**

Cill Airne,
Co. Chiarraí

Tá níos mó eolais ar fáil ar
<http://www.antoireachtas.ie/>

37

Féilte na Gaeilge - Freagraí B

Scoil Merriman
Scoil an tsamhraidh
14-18 Lúnasa 2013
Ag tosú ar 10.00 a.m.
Lios Dúin **Bhearna**
Co. An Chláir
Tá níos mó eolais ar fáil ar
<http://www.merriman.ie/index.ga>

38

Féilte na Gaeilge - Freagraí B

Seachtain na Gaeilge
Céili mór
7 Márta 2013
Ag tosú ar 8.00 pm.
Má Nuad Co. Chill Dara
Tá níos mó eolais ar fáil ar
<http://snag.ie/>

39

Oireachtas na Gaeilge - Oireachtas na Samhna

- Tá Oireachtas na Gaeilge tiomanta ar na healaíona dúchasacha agus ar nua-litríocht na Gaeilge a chur chun cinn.
- *The Gaelic League annual festival is committed to promoting the native arts and modern literature in the Irish language.*

40

Oireachtas na Gaeilge - Oireachtas na Samhna

- Eagraíonn An tOireachtas raon leathan imeachtaí i rith na bliana chun ceiliúradh a dhéanamh orthu seo, ina measc Comórtais Liteartha an Oireachtais, Gradaim Chumarsáide an Oireachtais agus Oireachtas na Samhna, príomhfhéile bhliantúil de chuid na nGael.
- *The Oireachtas organizes a wide range of events throughout the year to celebrate these, including the Oireachtas Literary Competitions, the Oireachtas Communications Awards and Oireachtas na Samhna, the main annual festival of the Gaelic League.*

41

Oireachtas na Gaeilge - Oireachtas na Samhna

- Bíonn comórtais ardáin sa rince aonair agus san amhránaíocht ar an sean-nós, agallaimh bheirte, lúibíní, scéalaíocht, uirlisí ceoil éagsúla agus eile mar chuid den fhéile, mar aon le comhdhálacha, taispeántais, drámaí, agus imeachtaí sóisialta eile.
- *Stage competitions in solo dance and old-fashioned singing, agallamh beirte a form of Irish-language spoken poetry, wherein two people recite a dialogue in verse, humorous song duets, storytelling, various musical instruments and more are part of the festival, along with conferences, exhibitions, plays, and other social events.*

42

Seachtain na Gaeilge - Céilí Mór

- Is féile idirnáisiúnta Ghaeilge í Seachtain na Gaeilge, atá ar an gceiliúradh is mó dár dteanga agus dár gcultúr dúchais.
- *Seachtain na Gaeilge – Irish week is an international Irish language festival, which is the biggest celebration of our native language and culture.*

43

Seachtain na Gaeilge - Céilí Mór

- Tugann an fhéile deis do gach uile dhuine sult a bhaint as an nGaeilge, idir chainteoirí dúchais, fhoghlaimoirí agus lucht an chúpla focal araon, trí fhéilire imeachtaí siamsúla agus spráúla a chur ar fáil do gach cineál suime agus gach aoisghrúpa.
- *The festival gives everyone the opportunity to enjoy the Irish language, including native speakers, learners and those with a few words, by providing a calendar of entertaining and fun events for all types of interest and all age groups.*

44

Seachtain na Gaeilge - Céilí Mór

- Is grúpaí deonacha agus pobail, comhairlí áitiúla, scoileanna, leabharlanna, agus eagrais cheoil, spóirt, ealaíon agus chultúrtha a eagraíonn imeachtaí ina gceantair féin do Sheachtain na Gaeilge.
- *Voluntary and community groups, local councils, schools, libraries, and music, sports, arts and cultural organizations organize events in their own areas for Seachtain na Gaeilge.*

45

Scoil Merriman - Scoil an tSamhraidh

- Scoil dhátheangach is ea an Scoil Samhraidh.
- *The Summer School is a bilingual school.*
- Bíonn fáilte roimh gach éinne agus cé gurb é an Béarla príomhtheanga na Scoile, bíonn seimineáir agus roinnt léachtaí ar fáil i nGaeilge leis.
- *Everyone is welcome and although English is the main language of the School, seminars and some lectures are also available in Irish.*

46

Scoil Merriman - Scoil an tSamhraidh

- Maireann sí ar feadh seachtaine.
- *It lasts for a week.*
- Spreagadh na haigne agus an anama croí na scoile — bíodh sé i bhfoirm díospóireachta, léachtaí, siúlóide, amhránaíochta, ceardlann, nó rince.
- *Stimulating the mind and soul is the heart of the school — be it in the form of debates, lectures, walks, singing, workshops, or dance.*

47

Féilte na Gaeilge ar lean

- Cuir ceisteanna orm faoi na féilte thuas.
- Déan iarracht na ceisteanna a chur as Gaeilge.
- Conas a déarfá:
 - What is it?
 - Where is it?
 - Why?
- An bhfuil a leithéid d'fhéilte i do thír dhúchais féin?

48

Bileog

Féilte na Gaeilge ar lean

49

Féilte na Gaeilge ar lean

- Anois, scríobh ríomhphost gairid chuig do pháirtnéir ag tabhairt cuiridh dó freastal ar Oireachtas na Gaeilge/Scoil Merriman leat.
- Luaigh na pointí seo a leanas:
 - **na dátaí**
 - **an áit**
 - **an t-am**
- Féach ar an ríomhphost a scríobh Caitríona mar threoir.
- Cum seoltaí ríomhphoist as Gaeilge chomh maith.

50

Féilte na Gaeilge ar lean

- Anois, má tá páirtnéir agat léigh do chuireadh amach dó/di agus léifidh sé/sí a ch/cuireadh amach duit.
- Diúltóidh an beirt agaibh an chuireadh a thugann do pháirtnéirí duit agus gabhfaidh sibh a leithscéalta, trí úsáid a bhaint as *Tá brón orm* srl.

51
